

ACCIÓ SOCIAL EL DIA A DIA DE LES PERSONES SORDES

EN UN món en què tot és comunicació, què passa quan una persona no hi pot sentir? La Llar de les Persones Sordes de Lleida lluita des de fa més de 50 anys pels drets d'aquest col·lectiu i per la seua plena integració social, laboral i formativa. No obstant, encara queda

molt camí per recórrer. El sistema educatiu no sembla que estigui ben preparat i molt poques persones sordes accedeixen a la universitat. Falten intèrprets a tot arreu, especialment a l'Administració i, mentrestant, el col·lectiu tira endavant amb ganes de fer-se sentir.



La Llar disposa d'una televisió, tot i que molts programes no inclouen intèrpret ni subtítols.



Un moment del curs de llengua de signes, al qual assisteixen cada dimarts vuit persones.

SABINA DIEGO

[LLEIDA] La Llar de les Persones Sordes de Lleida ens obre les portes per mostrar-nos la seua realitat i el seu dia a dia. A simple vista, té aspecte de bar o de local social. Hi ha gent, una barra, tamborets, taules, cadires, una televisió de pantalla plana penjada a la paret, ordinadors connectats a Internet... Només la diferència una peculiaritat: és un lloc on regna el silenci.

La Llar va néixer l'any 1953, quan un grup de persones sordes va veure la necessitat de crear un espai on poguessin reunir-se, divertir-se i organitzar activitats culturals, esportives o lúdiques. Més de cinquanta anys després, els seus responsables continuen lluitant pels drets de les persones sordes, per la seua integració en l'àmbit social, laboral i formatiu. Es calcula que a la província de Lleida hi ha unes 1.300 persones amb diversos nivells de sordesa. Actualment, la Llar compta amb 125 socis.

El seu president, Ramon Martín Sauré, ens rep amb un somriure. S'expressa en llengua de signes i ens entenem a través de la intèrpret de l'associació, Maria Rueda. "Aquí treballem per eliminar les barreres de comu-

DIVISIÓ DE CRITERIS

No tota la comunitat sorda està a favor de la llengua de signes; alguns creuen que posa barreres amb els oients

nicació, el nostre principal problema, i reivindicuem l'ús de la llengua de signes." Primera sorpresa: no tota la comunitat sorda està a favor de l'ús d'aquest tipus de llenguatge, considerat una llengua pròpia i un tret identitari per uns i una forma de posar barreres i de crear un gueto per altres. "Hi ha moltes persones i també nens que se sotmeten a operacions d'implants coelcars per poder sentir-hi, encara que no totes les intervencions aconsegueixen un èxit total. També hi ha gent que aprèn a llegir els llavis, són els sords oralistes. Nosaltres creiem que és molt important que un nen aprengui el llenguatge de signes per poder assimilar tots

Gestos en silenci per fer-se sentir

Els socis de la Llar de les Persones Sordes de Lleida expliquen quines són les limitacions que superen dia a dia i com lluiten per trencar el seu principal obstacle, les barreres de comunicació



La Llar de les Persones Sordes de Lleida compta actualment amb 150 socis que es reuneixen per celebrar activitats lúdiques, culturals i esportives.



La Llar de les Persones Sordes de Lleida organitza cursos de llengua de signes, tallers de teatre i excursions, entre altres activitats



Els socis de la Llar denuncien la falta d'intèrprets a les institucions públiques i reivindiquen l'ús de la llengua de signes



La gran majoria de la societat i dels professionals no coneixen les persones sordes ni sap com tractar-les



Internet ha obert noves vies de comunicació per a les persones sordes.

els conceptes. A més, és molt difícil per a un sord aprendre llengua oral sense que tinguin abans clars els conceptes de la de signes.
Pel que fa al sistema educatiu, Martín explica que el model ha evolucionat durant els últims anys. Abans hi havia escoles especials per a nens sords, que van anar desapareixent. Ara, els nens amb deficiències auditives van a col·legis ordinaris. "No se si era millor abans o ara. El problema és que els professors no saben llenguatge de signes i, en molts casos, no saben com s'han de tractar aquests nens", explica Martín. "Cal molta formació per als mestres i queda molt camí per recórrer", afegeix. La prova és que molts poques persones sordes cursen estudis universitaris.

D'altra banda, el col·lectiu de persones sordes espera amb ànsia que el Congrés dels Diputats aprovi la llei que farà obligatori que hi hagi intèrprets en totes les institucions públiques. Ara n'hi ha molt pocs i a Lleida només són sis. Com ho fan per fer qualsevol tràmit en l'Administració o per anar als jutjats? "Aquí a l'associació tenim un servei d'interpret", explica Martín. La gent que el necessita pot sol·licitar-lo i l'acompanyarà on calgui. "El problema és que ens arriben moltes sol·licituds i només tenim una intèrpret." El mateix passa per anar al metge. "De vegades són els mateixos familiars els que ens acompanyen, però si es tracta d'un tema més complicat, o el vocabulari és massa tècnic, el millor és que ens acompanyi un intèrpret

professional." Al banc passa tres quarts del mateix. Lidia Sánchez, tesorera de la Llar i coordinadora dels cursos de llenguatge de signes, ens explica que molts tràmits poden fer-los sols. "És important ser independent i valdre't per tu mateix. Amb una mica d'esforç, tots podem entendre'ns. No obstant, si he de demanar una hipoteca, hi aniré amb un intèrpret".

I que passa amb l'odi? La Llar organitza al llarg de l'any diverses activitats esportives, concursos, conferències, teatre, excursions... No obstant, fora de l'associació, una cosa tan quotidiana com anar al cine pot convertir-se en un obstacle per a una persona sorda. "En ciutats grans com Barcelona és més fàcil perquè hi ha més oferta de pel·lícules subtítolades, però a Lleida no sempre podem veure els films que ens agraden", afirma Martín. Passa el mateix amb els programes de televisió. Molts pocs inclouen intèrpret i no tots estan subtítolats, encara que sembla que amb la TDT la comunitat sorda va guanyant terreny.

Així mateix, el departament de Cultura de la Generalitat ja ha fet un primer pas per subtítular les pel·lícules de la Filmoteca de Lleida, segons va explicar Martín.

CINE SUBTITULAT
"En ciutats grans hi ha més oferta de films subtítolats, però a Lleida no sempre podem veure els que volem"

Una altra de les activitats que l'associació està portant a terme consisteix a oferir cursos de llengua de signes. Actualment, hi ha un curs bàsic al qual s'han apuntat vuit persones. "Es com a aprendre una altra llengua, com l'anglès o l'alemany. Al principi, pot ser difícil, però si es pot practicar amb algun amic o familiar acaba convertint-se en un al·licient", assegura Ramon Martín.

Marta Llusa, una de les alumnes del curs, va explicar els seus motius per apuntar-s'hi. "Tinc un cunyat i dos nebots sordes i crec que, amb voluntat, podré aprendre a comunicar-m'hi", va assenyalar.

L'ABECEDARI DE LA LENGUA DE SIGNES



LIMITACIONS
Lluita contra les barreres de comunicació

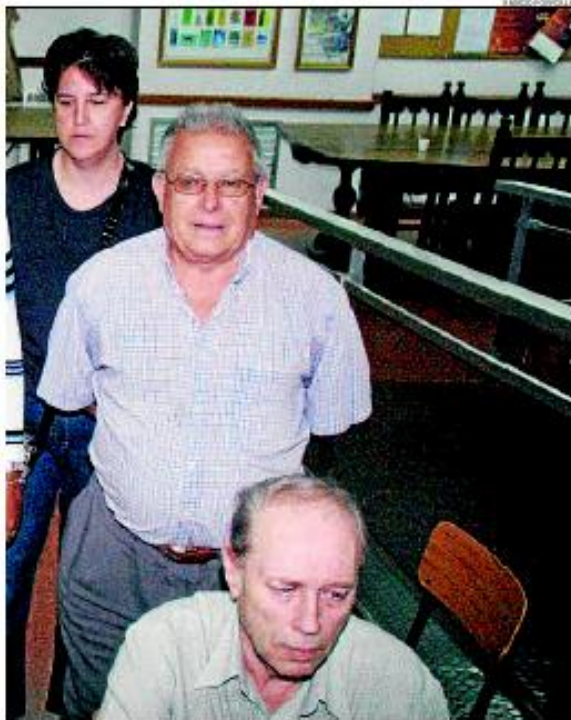
■ Aquesta és la principal lluita del col·lectiu de persones sordes. Gestions quotidianes del dia a dia poden convertir-se en una odessa: anar al metge, al banc, als jutjats, a l'Administració. Els col·legis no estan preparats per tractar els nens sords i molt pocs arriben a la universitat. L'odi és un altre dels temes pendents. Pocs programes inclouen subtítols. El mateix passa amb el cine, amb molt poques pel·lícules subtítolades a Lleida.

AVANÇOS
Les oportunitats de les noves tecnologies

■ Internet ha obert una infinitat de noves vies de comunicació per al col·lectiu de persones sordes. Les videoconferències, els xats, el correu electrònic... permeten comunicar-se de forma molt més fàcil i ràpida. També els telèfons mòbils estan sent molt útils per al col·lectiu a l'hora d'enviar SMS. Les mirades estan posades ara en la nova televisió digital terrestre, que haurà d'incloure una oferta molt més àmplia de programes subtítolats.

REIVINDICACIONS
Implantació de la llengua de signes

■ El col·lectiu de persones sordes espera l'aprovació per part del Congrés dels Diputats de la nova llei que farà obligatori l'existència d'intèrprets a totes les institucions públiques. Serà la manera de veure executats els drets del col·lectiu, recollits en la Convenció Internacional de l'ONU sobre els drets de persones amb discapacitat. Per la seua part, des de la Llar reivindiquen l'ús d'aquest tipus de llenguatge i promouen cursos per difondre'l. No obstant, s'ha de tindre en compte que no tot el col·lectiu se sent identificat amb la llengua de signes. Alguns sords orallistes preferixen aprendre a llegir els llibres al considerar que la llengua de signes crea barreres amb la comunitat oient.



"LA GENT NO SAP COM TRACTAR ELS SORDS"

Ramon Martín
PRESIDENT



La societat sap com tractar les persones sordes?
La majoria, no, per desconeixement. No saben com dirigir-se a nosaltres, quan en realitat hi ha moltes maneres de comunicar-se. És qüestió de voluntat.
Falten professionals que dominin la llengua de signes?
Sí. Molts han de fer un curs bàsic, com passa amb l'anglès. El problema és que les persones sordes són una minoria.